

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Alaikäisen Oikeudet Tuomioistuinkäsittelyssä](#) > Latvia

Sisällön tuottaja:

Latvia

Alaikäisen oikeudet tuomioistuinkäsittelyssä

Latvia

1. Lapsen oikeuskelpoisuus

Latvian lainsäädännön mukaan täysi-ikäisillä eli 18 vuotta täyttäneillä on oikeuskelpoisuus siviilioikeudellisissa menettelyissä. Alaikäisiä koskevissa asioissa heidän lailliset edustajansa vievät asian tuomioistuimen käsiteltäväksi. Lailliset edustajat ovat useimmiten lapsen vanhemmat tai holhooja.

Laissa säädetyissä tapauksissa alaikäiset voivat käyttää oikeuksiaan siviilioikeudellisessa menettelyssä itsenäisesti. Tällaisissa tapauksissa laillista edustajaa voidaan pyytää avustamaan alaikäistä oikeusmenettelyssä. On huomattava, että lapsilla on oikeus ilmaista vapaasti näkemyksensä ja tätä varten vastaanottaa ja lähettää kaikenkypsyä tietoja. Heillä on myös oikeus tulla kuulluksi heitä koskevissa toimissa ja menettelyissä. Jos lapsi pystyy antamaan lausunnon, se on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

2. Mahdollisuus mukautettuihin menettelyihin

Tuomioistuinten työn tarkoituksena on varmistaa, että lapsen oikeuksien ja etujen suojelua koskevat asiat käsitellään kiireellisesti.

Lapseen vaikuttavissa tapauksissa, kuten avioeromenettelyssä, vanhemmuuden vahvistamisessa tms., laissa säädetään laajasta liikkumavarasta todisteiden esittämisessä. Lapsen näkemysten selvittämiseksi ja niiden saattamiseksi tuomioistuimen tietoon asiaa käsittelee yleensä toimivaltainen kunnallinen viranomainen. Käytännössä tämä tarkoittaa perhetuomioistuinta, joka koostuu erityiskoulutuksen saaneista ammattilaisista, jotka selvittävät lapsen näkemyksiä tutussa ympäristössä.

3. Viranomaisten yhteistyö

Lasten oikeuksia suojellaan yhteistyössä perheiden, keskus- ja paikallishallinnon elinten, julkisten organisaatioiden ja muiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden kanssa.

Lasten oikeuksien suojelusta annetun lain mukaisesti sosiaaliministeriö koordinoi keskus- ja paikallishallinnon elinten välistä yhteistyötä niiden toimivaltaan kuuluvissa lasten ja perheiden oikeuksien suojelua koskevissa asioissa.

Latviassa on erityinen menettely (valtioneuvoston asetus nro 545, annettu 12. syyskuuta 2017, elinten välisestä yhteistyöstä lasten oikeuksien suojelun alalla), joka koskee keskus- ja paikallishallinnon elinten ja kansalaisjärjestöjen välisen yhteistyön järjestämistä tällä alalla. Yhteistyön järjestämisessä ovat mukana kunnissa perustetut neuvoo-antavat kollegiaaliset ryhmät sekä lapsiasioiden yhteistyötä edistävä neuvosto. Yhteistyöryhmät tarkastelevat muun muassa yksittäisiä tapauksia, jotka liittyvät lasten oikeuksien mahdollisiin loukkauksiin tapauksissa, joissa tarvitaan nopeita toimia ja yhteistyötä useiden elinten välillä ja joissa yksi elin ei voi ratkaista tilannetta tai joissa tilannetta ei ole saatu ratkaistua yrityksistä huolimatta.

4. Asiantuntijoiden koulutus

Lainsäädännössä säädetään monenlaisista asiantuntijoista (tuomarit, syyttäjät, asianajajat, haastemiehet ja oikeuspsykologit), jotka arvioivat lapsen mielentilaa ja joiden on, yhdessä notaarien, lasten parissa työskentelevien poliisien jne. kanssa, hankittava erityisasiantuntemusta lasten oikeuksien suojelun alalla. Oikeusministeriö järjestää tuomareiden koulutusta lasten oikeuksiin liittyvissä asioissa.

5. Lapsen etu

Lapsen oikeuksien suojelusta annetun lain mukaan lapsen oikeudet ja edut ovat etusijalla kaikissa lasta koskevissa oikeudellisissa toimissa. Latviassa kaikissa keskus- tai paikallishallinnon laitosten, julkisten organisaatioiden, muiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden, tuomioistuinten ja muiden lainvalvontaviranomaisten lapsiin liittyvissä toimissa on ensisijaisesti kunnioitettava lapsen oikeuksia ja etua.

Kaikkien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden on turvattava lapsen etu kaikissa toimissa ja päätöksissä, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa lapseen suoraan tai välillisesti. Lapsen etua määritettäessä olisi pyrittävä löytämään lapsen tilanteeseen kestävä ratkaisu, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon erityistilanteet ja laissa säädetyt perusteet.

6. Lapsia koskevissa menettelyissä tehtyjen päätösten seuranta ja toimeenpano

Lapsen laillinen edustaja voi toimittaa täytäntöönpanoasiakirjan haastemiehelle heti, kun lapsen oikeuksiin ja etuihin vaikuttava tuomio tulee voimaan tai kun se on pantava täytäntöön välittömästi, mutta näin ei ole tapahtunut. Tuomioistuin ei lähetä tuomiota koskevia tietoja suoraan lapselle. Oletuksena on, että lapsen vanhemmat tai holhooja, jotka toimivat lapsen laillisena edustajana ja lapsen edun mukaisesti, selittävät tuomioistuimen ratkaisun lapselle tämän ymmärryskykyä vastaavasti ja antavat tarvittavat tiedot päätöksen täytäntöönpanon edistymisestä. Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevissa asioissa annettujen päätösten täytäntöönpanemiseksi haastemies tekee tarvittaessa yhteistyötä perhetuomioistuimen kanssa antamalla ohjeita täytäntöönpanon edellyttämien tietojen toimittamisesta ja täytäntöönpanomenettelyyn osallistumisesta.

7. Oikeussuojakeinot

Siviilioikeudellisissa menettelyissä alaikäisiä koskevia asioita ajavat heidän lailliset edustajansa, jotka ovat yleensä lapsen vanhemmat tai holhooja. Jos lain mukaan alaikäiset voivat käyttää oikeuksiaan siviilioikeudellisissa menettelyissä itsenäisesti, myös heidän lailliset edustajansa otetaan mukaan.

Perheväkivaltaa kokeneiden lasten suojelua varten on säädetty erityisistä täydentävistä suojelutoimista. Jos lapseen kohdistuu väkivaltaa tai kontrollointia, lapsen edun mukaista suojelua voi hakea lapsen toisen vanhemman tai holhoojan lisäksi myös perhetuomioistuin tai syyttäjä. Tämä tarkoittaa sitä, että jos lapsen laillinen edustaja ei jostain syystä toimi lapsen oikeuksien suojelemiseksi, jokin edellä mainituista toimivaltaisista viranomaisista voi esittää tuomioistuimelle asiassa pyynnön. On huomattava, että väkivallalta suojelua voidaan pyytää missä tahansa siviilioikeudellisen menettelyn vaiheessa, myös ennen kanteen nostamista.

8. Adoptiomenettelyt, myös kansainvälinen adoptio

Latviassa alaikäisiä lapsia voidaan adoptoida, jos se on heidän etunsa mukaista. Adoption oikeudellisesta perustasta säädetään siviililaissa. Adoptioprosessista säädetään valtioneuvoston asetuksessa. Adoptio hyväksytään tuomioistuimessa. Lapsi voidaan adoptoida, jos lapsi on ennen adoptioon hyväksymistä asetettu adoptoivan henkilön huostaan ja valvontaan, ja paikallisviranomaisen (perhetuomioistuimen) perustama huoltajuus- ja huostaanottoasioita hoitava laitos on todennut, että lapsi ja adoptoiva henkilö ovat keskenään yhteensopivia, ja on perusteltu syy uskoa, että adoptio johtaa todelliseen lapsen ja vanhemman väliseen suhteeseen. Jos lapsi on täyttänyt 12 vuotta, adoptioon tarvitaan hänen henkilökohtainen suostumuksensa.

Henkilön, joka haluaa adoptoida lapsen, on tehtävä asiaa koskeva hakemus perhetuomioistuimelle. Adoptiokelpoisuuden varmistamiseksi perhetuomioistuin tutkii adoptioperheen tilanteen adoptioprosessin

mukaisesti. Lapsi voidaan sijoittaa adoptioperheeseen perhetuomioistui­men päätöksellä.

Lain mukaisissa tapauksissa ja siinä säädettyjen menettelyjen mukaisesti kansainvälinen adoptio on mahdollinen maihin, joita sitoo Haagissa 29.5.1993 tehty lasten suojelua sekä yhteistyötä kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa koskeva yleissopimus ja 20.11.1989 tehty yleissopimus lapsen oikeuksista, ja joiden kanssa Latvia on tehnyt kahdenvälisen sopimuksen, jossa määritellään keskinäisen oikeudellisen yhteistyön erityispiirteet koskien kansainvälistä adoptiota. Kansainvälinen adoptio voidaan toteuttaa sen jälkeen, kun kansainvälistä adoptiota käsittelevältä komitealta on saatu lausunto, jossa todetaan, että kansainvälinen adoptioprosessi on tässä laissa säädettyjen lapsen oikeuksien suojelua koskevien periaatteiden ja lapsen edun mukainen.

■ Päivitetty viimeksi: 19/08/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.